

Valtionosuudet 2018

Ennakolliset valtionosuuslaskelmat

- Julkaistu 11.5.2017
- Päivitetty 15.6.2017

Sanna Lehtonen kehittämispäällikkö

Miten arviointi on tehty?

- Keskiössä kuntatalousohjelma ja kehyspäättökset (24.-25.4.2017)

-1,9 %

-2,5 %

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2018 hintatasossa¹

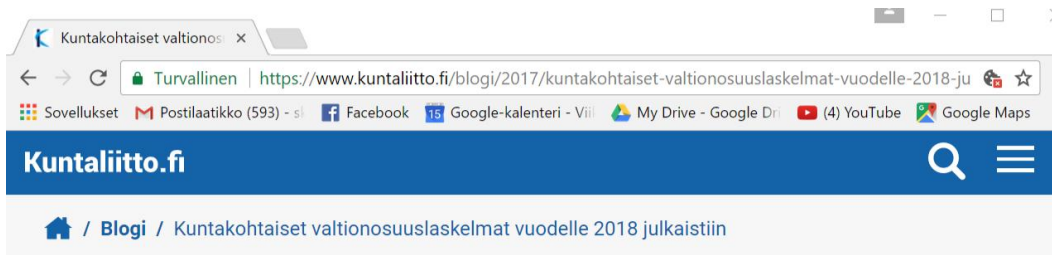
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Laskennalliset valtionosuudet	9 955	9 517	9 263	3 503	3 681	3 719	-2,7 %
VM, peruspalvelujen valtionosuus	9 028	8 598	8 412	2 638	2 799	2 836	-2,2 %
OKM ²	928	919	851	865	882	883	
— siitä kuntayhtymät	1 041	904	874	889	895	895	
Muut valtionavustukset hallinnonaloit- tain, yhteensä	1 133	961	928	476	400	392	-2,8 %
Valtionavut yhteensä	11 088	10 478	10 191	3 979	4 081	4 111	

Valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus

- Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta (2) osasta:
 1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
 2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta
- Järjestelmän kumpikin osa tulee ottaa huomioon
 - » Talousarviovalmistelussa, valtionosuuksien ennakkoarvioinnissa, vertailulaskelmia tehtäessä, tulo-meno-vertailuissa, kuntien välisissä sopimuksissa jne.
- Lisäksi valtionosuusmaksatuksessa otetaan huomioon kotikuntakorvaustulot ja -menot
- Kuntaliitto tekee ennakkolaskelmat vain peruspalvelujen valtionosuudesta (1)
 - » OKM:n valtionosuusrahoituksen arviointi pitää tehdä kunnissa...

Miksi kunnan valtionosuus muuttuu?

- Vuosittaiset automaattimuutokset
 - » Määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien muutos
 - » Verotustietojen muutos
 - ~~» Kustannustason muutosta kuvaava indeksitarkistus~~
- Muut lakiin perustuvat muutokset
 - » Kustannustenjaon tarkistus vuosittain
- Poliittisiin päätöksiin perustuvat muutokset, esim.
 - » Valtionosuusleikkaukset ja -lisäykset
 - » Kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutokset
 - » Hallituksen "ajankohtaispolitiikka", kärkihankkeet
 - » Muut päätökset, esim. valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

På svenska Print

Sanna Lehtonen 12.5.2017

Kuntakohtaiset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2018 julkaistiin

Kuntaliitto julkaisi ensimmäiset kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2018 toukokuun 11. päivänä. Keskeiset tiedot kehyskauden kuntiin kohdistuvista muutoksista sisältyvät 28.4.2017 julkaistuun kuntatalousohjelmaan, mutta valtionhallinto ei julkaise kuntakohtaisia ennakkolaskelmia valtionosuuksista. Kuntaliiton tekemien ennakkolaskelmien tarkoituksena on auttaa kuntia tulevan vuoden taloussuunnittelussa ja vuoden 2018 budjetin laadinnassa.

Kevään 2017 kehysriihessä ei tehty merkittäviä uusia päätöksiä, jotka olisivat vaikuttaneet valtionosuuden määrään. Yhteensä valtionosuudet vähenevät noin 200 miljoonaa euroa vuodesta 2017 vuoteen 2018.

Suurimmat muutokset kuntien vuoden 2018 valtionosuusrahoituksessa johtuvat sykeillä 2016 päätetyistä

Muutokset 15.6.2017 päivityksessä

- Perushintoja tarkistettu
 - » Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisestä -35 milj. € (kustannuksena), -8,9 milj. € (valtionosuutena)
 - » Vanhuspalveluiden henkilömitoituksen tarkistaminen -16,5 milj. € (kustannuksena), -4,2 milj. € (valtionosuutena)
 - » Reseptien voimassaolon pidentäminen -3,0 milj. € (kustannuksena), -0,76 milj. € (valtionosuutena)
- Työllisyystiedot päivitetty
- Sairastavuuskerroin päivitetty
- Tasaus päivitetty (Verohallinto 12.6.2017)
 - » HUOM! Orimattila, Asikkala, Kärkölä, Hollola, Padasjoki

Perustiedot

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus 2018

- Valtionosuusprosentti 25,34 % (25,23 %)
 - » "Kunnan valtionosuusprosentti"
 - Pienin Helsingissä 16,89 %
 - Suurin Ristijärvellä 47,43 %
- Omarahoitusosuus 3 600 €/as (3 627 €/as)
 - » Sama kaikissa kunnissa
- Yhtä lukuun ottamatta kaikkien kuntien valtionosuus >0
 - » Kauniainen -2,6 milj. euroa

Automaattimuutokset 2017 > 2018

- Uudet väestötiedot, +38 milj. €
- Muut määräytymistekijät
- Hallitusohjelman mukaisesti kuntien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuosina 2018–2019
 - » Laskennallisissa kustannuksissa otetaan huomioon (+0,7 %), mutta vähennetään toisaalla (-49 milj. €, 9 €/as)

s. 77

Hinnat ja kustannukset, %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Valtionosuusindeksi:							
Peruspalvelujen hintaindeksi ¹⁾ , muutos	0,6	0,8	-1,7	0,7	0,7	3,1	2,0
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	0,6	0,8	-0,7	0,7	0,7	2,1	2,0
Kustannustason muutos TAE ²⁾ , VOS-indeksi	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1	2,0
- sisältää indeksin korjauksen ³⁾	-0,6						

3.2 Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet

Valtionavut ja kuntien tehtävät kehyskaudella

- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vuoden 2015 toteutuneiden kustannusten pohjalta **vähentää**
 - » kuntien peruspalvelujen valtionosuutta **73 milj. euroa** (kustannuksena **-288 milj. euroa**) ja
 - » opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kuntien valtionosuuksia yhteensä **4,5 milj. euroa**.
- Peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan **25 milj. euron lisäys** vuodesta 2018, jolla kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamista (vos-% **+0,09 %-yksikköä**)
- Kiky, uutta vuodelle 2018 **-120 milj. euroa, -22 €/as**
 - » Kiky-leikkaus yhteensä **-468 milj. €, -85 €/as** vuonna 2018

3.2 Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet

Valtionavut ja kuntien tehtävät kehyskaudella

- Vanhuspalvelujen uudistettu laatusuositus voimaan 1.6.2017.
 - » Vaikutukset arvioidaan aiemmin arvioitua pienemmiksi, 17 milj. euroa vuonna 2018. Peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään tähän liittyen noin **4 milj. eurolla** vuonna 2018.
- Alueellisen erikoissairaanhoidon tehostaminen
 - » Terveystalotilain muutoksen ja sen nojalla annettavien asetusten arvioidaan vähentävän kuntien menoja 125 milj. eurolla vuonna 2018, ja vastaava valtionosuuden vähennys on **32 milj. euroa**.

Tehtävien ja velvoitteiden lisäykset, kompensoidaan täysimääräisesti (100 % valtionosuus)

- Kustannukset ja valtionosuus lisääntyy **+11,6 milj. €**
 - » Omais- ja perhehoidon kehittäminen, + 5,0 milj. €
 - » Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiin vietävät palvelut, + 1,0 milj. €
 - » Oppilas- ja opiskelijahuoltolain muutos liittyen ammatillisen koulutuksen reformiin, + 5,6 milj. €
- Vaikutus valtionosuusprosenttiin **+0,03 %-yksikköä**

Tehtävien ja velvoitteiden vähennykset, kustannukset vähenevät täysimääräisesti, valtionosuus prosentin mukaisesti

- Kustannukset yhteensä **-168 milj. euroa**
 - » Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus, -125 milj. €
 - » Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisestä, -25 milj. €
 - » Vanhuspalveluiden henkilömitoituksen tarkistaminen, -16 milj. €
 - » Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden muutos ja yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos, -2 milj. €
- Vaikutus valtionosuuteen **-42 milj. euroa**

Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset

- Uutena 2018
 - » Kriisikuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus (JTS), -10 milj. euroa
 - » Todennetun osaamisen rekisteri (OKM), -164 000 euroa
 - » Indeksikorotuksen jäädytys 2018, -49 milj. euroa
 - » Kiky -350 > -468 milj. € / -64 €/as > -85 €/as
 - » Eläketukivähennys -15 > -24 milj. euroa
 - » Veromenetysten kompensatio vuodelta 2018, +14 milj. euroa
 - » Kejo-hanke, +328 500 euroa

Verotuloihin perustuva tasaus

- Vuoden 2018 tasausta laskettaessa käytetään vuoden 2016 verotietoja
 - » Verohallinnon 12.6.2017 ennakkotiedot
- Tasausrajana laskennallinen verotulo 3 727 €/as

Kotikuntakorvaukset 2018

		KOTIKUNTAKORVAUSTULOT					KOTIKUNTAKORVAUSMENOT				
		6-v. lkm	7-12-v. lkm	13-16-v. lkm	yhteensä lkm	yhteensä euroa	6-v. euroa	7-12-v. euroa	13-16-v. euroa	yhteensä lkm	yhteensä euroa
järjestäjätyyppi	kpl	1 424	16 442	17 436	35 302	284 193 036	1 424	16 442	17 436	35 302	284 193 036
kunta	295	651	5 541	6 623	12 815	108 055 637	1 350	16 082	17 264	34 696	279 777 558
yksityinen	66	596	6 093	7 772	14 461	116 050 193	0	0	0	0	0
yliopisto	11	14	3 700	2 305	6 019	45 436 206	0	0	0	0	0
valtio	10	161	1 041	642	1 844	13 308 040	74	360	172	606	4 415 477
kuntayhtymät	7	2	67	94	163	0	0	0	0	0	0

- Kotikuntakorvauksen perusosa 6 535 € (ARVIO)
- Porrastukset kuten aiemmin
 - » 0,61 * 6-vuotiaat
 - » 1,00 * 7-12-vuotiaat
 - » 1,60 * 13-16-vuotiaat

Summa summarum:

Mistä kuntamme valtionosuusmuutos johtuu?

- Valtionosuuteen tehtävät vähennykset lisääntyvät -34 €/as, mm.
 - » Kilpailukyky sopimukseen perustuva leikkaus kasvaa -22 €/as
 - » Eläketukivähennys ("Lex Lindström") kasvaa -9 €/as
- Kunnan verotulot muuttuvat
 - » 15.6.2017 laskelman lähteenä Verohallinnon tiedot 12.6.2017
- Kunnan väestön määrä ja/tai rakenne muuttuu
 - » Lähteenä asukasmäärätiedot 31.12.2016 ikä- ja kieliryhmittäin
 - » Valtionosuuksien näkökulmasta lapset ja vanhuksat "parhaita" ikäryhmiä, työikäinen väestö "huonoita"
 - » Asukasmäärä vaikuttaa myös omavaraisuosuuteen
- Tehtävien ja velvoitteiden muutokset muuttavat perushintoja > valtionosuutta
 - » Vaikutus kuntiin laskennallisten kustannusten suhteessa

Seuraava päivitys laskelmiin 9/2017

- TAE 2018: VM kanta julkinen 10.8.2017
- Hallituksen budjettiriihi 30.-31.8.2017
 - » Sairastavuustiedot
 - » Työllisyystiedot
- 18.9.2017 TAE 2018 julkinen

Lisätietoja

Sanna Lehtonen
Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö

Suomen Kuntaliitto
Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland
Tel. +358 9771 2079
Mob. +358 50 575 9090
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

www.kunnat.net / www.kommunerna.net / www.localfinland.net